

A Volán szociális tervei

Ha a dolgozók közérzete jó — halad a munka. A közérzet nagymértékben függ a körülményektől, attól például, hogy mennyire nehezek, vagy éppen biztonságosak a feltételek. A körülményeken lehet és kell is javítani. A Volán 10-es számú Vállalat szociális terve most készült el. Tartalmaz drága beruházást — és kevés pénzt igénylő intézkedést is.

Kéziemelővel nehéz dolgozni — krokodillokkal és zsiráfokkal könnyebb. Két jól bevált szerszámról van szó. Az előbbieket autókát emelnek, az utóbbiakat motorokat lehet cserélni. A műhelyekbe az idén 15 új krokodil és 2 zsiráf kerül. Szentesen és Kisteleken alvamosító berendezés könnyíti a dolgozók munkáját, és csökkenti az autók szervizben töltött idejét.

Az asztalosok műhelyeit is modernizálják — ez is javítja a körülményeket. A korszerű fagegymunkáló gépek szükségtelemre tesznek egy sor, eddig kézzel végzett műveletet.

Szivlapát helyett rakodó-

gép. A változás lényege világos: az állomáson a darab-áru nem kell kisipari módszerekkel rakodni. A konténernek mozgását is megoldják. A gápalack kényes rakodást igényel. Speciális berendezéseket készítettek biztonságos szállításhoz.

A szegedi, a makói, a vásárhelyi és a csongrádi Volán-telepen nemsokára korszerű készülékekkel ellenőrzik a munkatermek füstgázszennyezettségét. A vásárhelyi üzem olyan modern festékszórót kap, amely az eddiginél kevesebb vegyszert juttat a levegőbe. A szegedi II-es számú futóműjavító és a hűtőjavító műhely fűtését földműveléssel lehet kifogástalanul nevezni; most új termogenerátort kapcsolnak a fűtőhálózatba.

Öltözőkre, fürdőkre és pihenőhelyiségekre négy és fél millió forintot költenek. Átépítik és úrasztogatják a szegedi központi üzem fürdőjét. Bővítik a Tisza pályaudvari öltözőt, korszerűsítik a szelőlőberendezést, gáztüzelésűre cserélik az olajkályhát, s felújítják a zuhanyköt.

A legnagyobb gabonatarló

130 millió forintos költséggel Mátészalkán épül az ország legnagyobb gabonatarlója. Tizenhét méter magas, henger alakú silójában 2300 vagon kenyérgabonát raktározhatnak el.

A raktár építése még az idén befejeződik, a későbbiekben itt épül fel a Mátészalka központjából kitelepítendő malom- és takarmánykeverő üzem is.

Gombóc — három műszakban

A miskolci hűtőházban hétfőtől három műszakos termeléssel készítik a szilvalekvárral töltött gombócot.

A miskolci hűtőház az egész ország területére eljut-talja termékét, a háztartások részére hatdarabos, a közületek számára pedig tízkilós csomagolásban.

A szilvalekváros gombócból — a keresletnek megfelelően — a miskolci üzem az idén nyolcvan-száz vagon gyártását tervezi.

Követelmények a pártépítésben

Az MSZMP PB 1975. szeptember 15-i határozata nemcsak előírja a párttagok jelentkezésének következő marxiszták felkészítését, hanem nagymértékben segíti az új konzultánsi rendszerrel. A jelentkezést követően a felkészítés időszakában a konzultáns megismerkedik a leendő párttag egyéniségével, vállalási készségével, érdeklődésével, ideológiai felkészültségével és politikai magatartásával. Kétéves tapasztalatunk igazolja, hogy az új rendszer intézetünk párttagok szervezetében bevált módszer a pártépítésben. A párttagok jelentkezésük segítségével a KB határozata végrehajtásának egyértelműen az a célja, hogy politikailag felkészült, a magasabb követelményeket teljesíteni tudó, a párt szervezeti szabályzatában előírt normákat magukévá tevő öntudatos párttagokkal gyarapítsuk alapszervezeteinket.

Intézetünk alapszervezete rajzatos helyzetben van a pártépítési módszerének megvalósításában. A tagok 10 százaléka kutató, technikus, laboráns, 30 százaléka fizikai dolgozó. A fizikai dolgozók párttaggá nevelésében a konzultánsnak nem kell különösebben magyarázni a munkásokat többségben tömörítő párt szerepét, politikáját a szocializmus építésében. Intézetünkben a fizikai dolgozók párttaggá neveléséért is folyamatos.

A kutatóintézet jellege és az értelmiségi dolgozók létszáma határozza meg a KB szabványosított határozatának teljesítését. Végrehajtása

azonos tartalommal, de eltérő módszerrel történik, mint ahogy azt a fizikai dolgozók esetében tesszük. A kutatóknál a konzultánsi munkát olyan elvtársakra bízjuk, akik jól ismerik a párt belső életét és felsőfokú szakmai, politikai végzettséggel és jó pedagógiai érzékkel rendelkeznek. A párttagok jelentkezésük kutatók munkájából adódik, hogy sok esetben világos látott emberek. Az eseményt szemlélő jogán vitatnak meg egy-egy politikai, ideológiai kérdést, illetve nézetet. Egyetemi végzettségük eleve magasabb szintű politikai ismereteket feltételez. Pártvezetőségünk véleménye az volt: a konzultánsok olyan kutatók legyenek, akik az ismereteken túl képesek megfogalmazni politikai érvekkel bizonyítani a marxizmus-leninizmus elveit.

A konzultáns a felkészítésen túl arra is tudja ösztönözni a párttagok jelentkezését, hogy a lényeges kérdésekben véleményt nyilvánítsanak. Az értelmiség cselekvő részese-e például a munkásmozgalomnak? Hogyan érvényesül a munkásmozgalom vezető szerepe a párt politikájában? Ezek és más kérdések mélyebb tartalmat adnak a felkészítő munkának. Tapasztalatunk, hogy serkentőleg hat a párttagok jelentkezésére önképzésére. Mindezt igazolja alapszervezetünk könyvtári anyagának tanulmányozása, a speciális jellegű könyvek olvasása. A felvetett kérdések megbeszélésére, a konzultáns által kezdeményezett vitákra azért van szükség, mert kis létszám-

mű alapszervezetünk — 51 főnyi — évente 1—2 dolgozó tagfelvételt készít elő.

A csoportos foglalkozás helyett mi az egyéni elbeszélgetést és az önképzést szorgalmazzuk. Pártépítési munkánkban a KISZ-alapszervezetre is alapozunk, főleg a fizikai dolgozók esetében. Meggyőződésünk, hogy a KISZ-ben végzett politikai munka szerves része a pártépítésnek. Az elmúlt öt évben pártépítésünk 80 százalékában a KISZ-alapszervezetre épült. A KISZ KB Dicsőéri Oklevelével kétszeresen kiemeltetett KISZ-alapszervezetünk máltó előiskolája a párttaggá nevelésnek. A fiatal kutatóként végzett politikai munka tartalmas erőpróbát jelent a párttaggá nevelésben. Természetesen ez nem elkülönített felkészítési a kutatók számára, hanem egy magasabb szintű, de teljesíthető mérce a párttaggá nevelésben.

Fiatallétszámunk 25 százaléka — megfelelnek a politikai és szakmai követelményeknek itthon és külföldön egyaránt. Állásfoglalásunk ezért az, hogy a párttagok jelentkezésére kutatók ne csak ismerjék a marxizmus-leninizmust, hanem az hasza át gondolkodásukat, legyenek cselekvő részesei a párt politikájának. Annak végrehajtását saját munkájukban, kutatási feladataikban gyakorolják.

Dr. Faragó László
párttitkár,
Gabonatermesztési Kutatóintézet

Érdekes és aktuális tanulmányok

Az Oktatási Igazgatóság 1977-es évkönyve

Egyévi szünet után ismét megjelentették az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága Oktatási Igazgatósága 1977-es évkönyvét. E rendkívül hasznos kiadvány további folyamatos megjelentetését az indokolta, hogy a múlt évben emlékeztünk meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójáról. Ez a kötet közvetve és közvetlenül érinti a témát öleli körül. Mindenekelőtt az évkönyv nyitó írására hívjuk fel a figyelmet, ugyanis dr. Varga Lajos, a történettudományok kandidátusa „A Nagy Október és a politika hatalom kivívásának lehetőségei” című tanulmánya a Bolsevik Párt taktikájának (1917. március, 1917. október) olyan vonatkozásait adja közre, amelyek eddig főképpen csak a szakma bentfent, vagy az eredeti orosz nyelvű anyagok ismerői körében voltak nyilvánvalóak, de világosan megmutatják, hogy abban a rendkívül mobilitású és gyorsan változó társadalmi erőviszonyok közepette miként értett meg a helyzet a fegyveres felkelésre, ami a szocialista forradalom győzelméhez vezetett. Mint a szerző írja: „A gondolat, a tervezés, a tett, a mérésesség forradalma a februártól októberig terjedő időben a politika hatalom kivívásának többféle lehetőségeivel is számolva valószínűsítette meg a történelem legnagyobb fordulatát.”

Tulajdonképpen több tanulmány érinti az állam és forradalom viszonyát, a proletárállam megteremtésének szükségességét, a proletárállam viszonyát és magatartását a forradalom győzelme után, a zseniális lenini taktikát és bölcs előrelátást, azt a lenini szemléletet, amely a társadalmi mozgástörvények ismeretében bátran lépett új útra, elvetve minden dogmát, amelyről bebizonyosodott, hogy az új követelményeknek nem felelnek meg: „Minden nemzet eljut a szocializmushoz, de különböző módon”, ezt a lenini előrelátást mintegy alátámasztva. Ezzel viszont az évkönyv közvetlenül hozzájárul a nemzetközi ideológiai életben zajló viták tisztázásához, a marxista-leninista álláspont védelméhez. Hiszen közismert, hogy a nemzetközi

kommunista és munkásmozgalomban jelenleg meglehetősen kiélezett vita folyik a szocializmus vezető utak megítéléséről. Ez viszont a nemzetközi erőviszonyokban a második világháború befejezése óta bekövetkezett változásokból fakadó eltérő helyzetek, harci feltételek, s az ezt kísérő stratégiák, taktikák és konkrét politikai elképítések rendkívül nagy változatosságának következménye. E vita közepette akadnak hangok, amelyek megkérdőjelezzik a létező szocializmus gyakorlatát, az általa létrehozott munkáshatalom indokoltágát. E vita résztvevői számára is tanulságos az a gondolat, amit 1917. október elején Lenin eképpen fejtett ki: „Ha a forradalmi osztályok népi alkotó ereje nem hozta volna létre a szovjeteket a proletárforradalom — Oroszországban reménytelen ügy volna, mert kétségtelen, hogy a régi apparátussal a proletariátus nem tarthatná meg a hatalmat, új apparátust pedig nem lehetne egyszerre létrehozni.”

Anélkül, hogy mi most egy könyv recenziója kapcsán máslyebb fejtegetésekre bocsátkoznánk, az évkönyvben közölt tanulmány kapcsán (dr. Szógi István: A 60 éves »Állam és forradalom«) annyit szükséges megjegyezni, hogy a szocialista állam létjogosultságát és szükségességét, de eredményességét is mindazok a hatalmas vívmányok igazolják, amelyek a Szovjetunióban az elmúlt hat évtized során bekövetkeztek.

S az útmutatásban Lenin játszott kiemelkedő szerepet. Zsenialitását próbálja visszaadni az a tanulmány, amelyet L. A. Anufriev, a filozófiai tudományok kandidátusa, a csongrádi testvérszervezete, az Odessza Területi Pártbizottság oktatási igazgatósága vezetője írt. Ez az írás annál is inkább figyelemre méltó, mert a kölcsönösség alapján remélhetően a társadalomtudományok területén is megnyitja a publikációs csatorlát.

Tulajdonképpen az évkönyv harmas tematikára tagozódik. A már említett mellett nagy figyelmet szentel több írás az intézményi felhívásának: a megyében folyó propagandamunka ta-

pasztalatai összegezésének. Dr. Szilágyi Júlia, az oktatási igazgatóság vezetője — a megyei pártbizottság ülésének elemzése alapján — „A pártpropaganda-munka néhány tartalmi-szervezeti kérdése Csongrád megyében az MSZMP Központi Bizottsága 1976. október 28-i határozata alapján” című tanulmányában egyben a további tennivalókat is közreadja. Az oktató-nevelő munka néhány tapasztalatát az egyéves pártiskolán viszont Gyenge Balázs, az oktatási igazgatóság tanára elemzte.

A harmadik témacsoport elegebb, de valamennyi a megyében folyó propaganda-munkához kapcsolódik. Akár dr. Szilágyi László tanulmányát (A marxista és marxista tulajdonfoglalásról és létmegtartásáról formáiról) említjük, akár dr. Kanyó Ferenc írását (A paraszti életmódszemlélet megváltozása és ellentmondása című), Sipos Lászlóé (A munkásmozgalom helytörténeti hagyományainak ápolása Csongrád megyében), de öröndetes, hogy a pártmunka gyakorlatából levont néhány általánosítás is teret kapott már az idei évkönyvben a pártépítési tanszék témaköréből. Erről Szelei József írt Politikai céljaink megvalósításáról a párttagság aktívabb és hatékonyabb részvételével címmel, amelyben főleg a tagkönyvcserét kísérő pártbeszélgetések néhány tanulsága kapott helyet.

A mostani és az egyre gyakrabban megjelenő évkönyvek tartalma is tanúsítja, hogy Csongrád megye — számos egyéb tudományág mellett — a marxista-leninista tudományoknak is egyre izmosodó decentruma.

Rácz Lajos

Szovjet tudósküldöttség Budapesten

Hétfőn Budapestre érkezett a Szovjet Tudományos Akadémia delegációja Vladimir Kotelnikov akadémikus, alelnök vezetésével. A küldöttség a Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjet Tudományos Akadémia közötti

tudományos együttműködés aláírásának 20. évfordulója alkalmából rendezendő tudományos ülésszakon vesz részt. A szovjet tudós delegációt a Keleti pályaudvaron Fülöp József, az MTA alelnöke fogadta. (MTI)

Malmok és csárdák

A Nagykunság központjában, Karcagon, számos olyan népi műemlék található, amely az elmúlt századokban épült, és magán viseli a tájegység népi építészeti jellegzetes jegyeit. A városban most átfogó programot dolgoztak ki a legértékesebbek megőrzésére és felújítására. Az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség támogatásával tájházakat is kialakítanak: az egyik cselekedésben élt család földháza, a másik egy szegényparaszti, a harmadik pedig egy módosabb gazda portája lesz. A város határában áll egy múlt századból származó szőlőmalom is, amelynek belső berendezése még teljesen ép, külsejét, szelvényeit azonban megtépták az idő vasfoga. A karcagi kezdeményezésére, a Malomipari Tröszt hozzájárulásával a szőlőmalom felújítják, eredeti állapotában állítják helyre, és malomipari műemlékké nyilvánítják. A tröszt erre a célra félmillió forintot adományozott a városnak. Karbantartják és felújítják a hortobágyi híres kilenclyukú híd Karcag határában levő kisebb mását, a Zádor hidat. és idegenforgalmi célokat szolgálnak a hajdani betyárcsárdák is. Karcag népi emlékeit bekapcsolják majd a kiskörei vízelvezető üdülőkörzetének idegenforgalmi programjába.

Répvizsgáló laboratórium

Félpercenként egy mintát vizsgál meg az korszerű, holland gyártmányú automatikus cukortartalom-mérő laboratórium, amelyet az országban elsőként az ácsi cukorgyárban helyeztek üzembe. Ismertetésére hétfőn kénnapos bemutató kezdődött Ácsot, a Cukoripari Tröszt és a dunántúli cukor-

gyárak szakemberei számára. Még az idén ugyanilyen laboratóriumot kap a többi 10 hazai cukorgyár. A termelő-üzemeket érdekeltté teszi a cukortartalom fokozásában: 1979-től országsszerte a cukortartalom szerint veszik át a répát. Ennek viszont alapfeltétele a gyors és pontos vizsgálati módszer.

Rendelet a kikötők használati rendjéről

Több mint száz hazai — dunai, tiszai, balatoni — kikötő használati rendjét szabályozza a közlekedés-és postaügyi miniszternek — a belügyminiszterrel és az Országos Vízügyi Hivatal elnökével egyetértésben hozott — rendelete.

A hajózási törvény többek között előírta, hogy a kikötők üzemeltetési feltételeit a hajózási hatóság állapítja meg. A törvényből adódóan látott napvilágot az új rendelet, hiszen ez ideig egy 1950-ben kiadott szabályozás intézkedett a kikötők használatáról, s az is csak Nagy-Budapest területére vonatkozott.

A rendelet — amely általános, minden kikötőre egyaránt érvényes szabályozásokat tartalmaz — fokozottabban előtérbe helyezi a hajózási, a kikötők üzemeltetését, szigorítja a munkabiztonsági előírásokat. Így például külön engedélyhez köti a veszélyes anyagokat szállító hajók kikötőbe való belépését, meghatározza azokat, a hajózási rendjét és biztonságát veszélyeztető, akadályozó eseményeket, amikor a kikötő üzemben tartója megtiltja a behajózást. Megszabja a kikötő üzemben tartójá-

nak köteleit is. Többek között előírja, hogy a kikötőben a hajók zavartalan közlekedéséhez szabad vízterület kell rendelkezésre bocsátani, közforgalmú kikötőkben pedig a menetrend szerint közlekedő hajóknak mindenképpen elsőbbséget kell biztosítani. Ezért írja elő azt is, hogy a sport- és a kedvtelési célú kishajók, csónakok a kikötők vízterületét csak akkor használhatják, ha az egyéb hajók közlekedését nem zavarják, s megtiltja részükre a kikötőt is az egyéb hajóknak fenntartott állomásokon, kikötőhelyeken.

Figyelembe veszi a rendelet a környezetvédelmi törvényből adódó tennivalókat is. Szigorú előírás például, hogy a hajón és a kikötő partján keletkezett hulladékot csak az arra kijelölt helyen szabad elhelyezni. A rendelet meghatározza azokat a közforgalmú kikötőket, horgonyzó helyeket, amelyeket a különböző rakományú, idegen lobogó alatt közlekedő hajók igénybe vehetnek. A kijelölt kikötők rendelkeznek ugyanis azokkal a feltételekkel, amelyek biztosítják a külföldi hajók megfelelő kiszolgálását. (MTI)